

Koen Goudriaan

“De 1000 van Gouda”

Magistraat en vroedschap:

Veertigen, circa 1500

Inleiding

De 1000 van Gouda

De dataverzameling "De duizend van Gouda, de Goudse elite in de middeleeuwen (tot 1589)" heeft een voorgeschiedenis die teruggaat tot de periode 1988-91. In die jaren bezocht ik het Goudse archief met het plan om een systematisch onderzoek te publiceren naar de Goudse elite van de veertiende, vijftiende en zestiende eeuw. Ter voorbereiding verzamelde ik in eerste instantie de gegevens over de schepenen, de burgemeesters, de tesoriers en de leden van de vroedschap en identificeerde hen zoveel mogelijk, waarbij identiteitsnummers werden toegekend. Andere lijsten volgden, zoals die van de drie belangrijkste categorieën stadsdienaren (kerk-, gasthuis- en Heilige Geestmeesters), en zeer voorlopige lijsten van de grafelijke beampten (kasteleins, baljuwen en schouten). Ook werden verschillende bronnen getranscribeerd die licht werpen op sociaal-economische kenmerken van de Goudse bovenlaag: brouwers en verstrekkers van leningen aan de stad.

Identificatie en naamgeving

De lijsten in de dataverzameling 'De duizend van Gouda, de Goudse elite in de middeleeuwen' betreffen individuen die ieder als zodanig erkend worden door toedeling van een identificatienummer. Zo'n toekenning is in het algemeen gebaseerd op naamsgegevens geput uit uiteenlopende bronnen in combinatie met 'circumstantial evidence'. Bij dit laatste kan gedacht worden aan chronologische verenigbaarheid, het voorkomen in een aaneengesloten reeks bijvoorbeeld van opeenvolgende tesoriersjaren, het ontbreken van homoniemen (gelijkluidende namen) en de overeenkomst in schepenzegels. Anders gezegd: een naam in een bron, bijvoorbeeld in het Stadsdienarenboek, is nog niet meer dan een naam. Pas als er een identificatienummer aan is gegeven, is vastgesteld om wie het gaat en kunnen we de persoon ook in andere bronnen uit dezelfde periode volgen. Een moeilijkheid is het veelvuldig voorkomen van homoniemen bestaande uit veel voorkomende naamsonderdelen, bijvoorbeeld Jan Dirksz. In het algemeen is voorzichtigheid betracht bij het gelijkstellen van personen die worden genoemd in bronnen met onderling nogal uiteenlopende datering.

De bronnen geven de namen van dezelfde persoon vaak in allerlei varianten. Een eerste stap naar identificatie is dus het normaliseren of standaardiseren van de spelling van die namen om diverse bronnen met elkaar in verband te kunnen brengen. In de lijsten zijn de namen dan ook meestal in een genormaliseerde vorm weergegeven.

Identiteitsnummers

De identificatienummers zijn tijdens de bewerking doorlopend maar in verschillende reeksen toegekend. Ze volgen geen consequent alfabetisch of chronologisch systeem.

In de loop van de bewerking moesten sommige nummers vervallen; dat gebeurde stilzwijgend.

De reeksen:

- schepenen en burgemeesters: 1 t.m. (ca.) 556
- (substituut-) kasteleins, -baljuwen en -schouten uit de poorterij (voorzover niet al van een nummer voorzien): 701vv
- vroedschappen en veertigen (nieuwe namen): 901-953
- trossiers (nieuwe namen): vanaf 971
- enkele nagekomen burgemeesters: 1001vv
- de kerkmeesters van 1423-1483 (nieuwe namen): 1101vv
- stadsdienaren vanaf 1486 (nieuwe namen): 2001vv, met een na correcties ontstane reeks 2201vv
- de (nieuwe) namen in de bijlagen van Hibben: 3001vv
- de (nieuwe) namen van stadsdienaren van de jaren 1573-1589: 3100vv

Kijk voor een uitgebreide uitleg, inclusief afkortingen van bronnen en literatuur in het Algemene document over de gehele dataset.

Magistraat en vroedschap: Veertigen

Het bestand bevat de leden van het college van Veertigen van kort voor en kort na 1500. Voor dit college zie de toelichting bij de lijst 'Vroedschappen'. In dit bestand worden alleen de gegevens van de lijsten B en C opgenomen. Deze lijsten zijn te vinden in het Eerste Vroedschapsboek, OA inv. 42 f. 24-25. Lijst B is gedateerd op 1495, lijst C bevat een *obiit* uit 1521. De namen zijn genormaliseerd en voorzien van het identificatienummer dat uitwisseling met gegevens van andere lijsten mogelijk maakt. De plaats in de twee lijsten wordt aangegeven door een volgnummer.

Literatuur:

Duizend jaar: zie vroedschap

Rollin, *Rechtsbronnen*, xxvi/xxvii geeft van deze lijsten een iets afwijkende interpretatie

Een gedeeltelijke lijst van Veertigen (de Hoeken) van 1477-8, uit ARA Brussel, Grote Raad van Mechelen, Beroepen uit Holland dossier 1201, is te vinden bij Van Gent, *Pertijelike saken*, 488/9.

Koen Goudriaan, "De 1000 van Gouda", Magistraat en vroedschap: Veertigen, ca 1500

Idnr	Lijst B	Lijst C	Naam	Patroniem	Toenaam
335	B01		Gerrit	Dirk Jacobsz.z	
372	B02		Govaert Claes	Dirksz	
342	B03		Jonge	Jan Ockersz.z	
955	B04		Gerrit		Heye
343	B05		Wouter	Jansz	
394	B06	C01	Aelbrecht	Maertensz Jan	
401	B07		Dirk	Lambrechtsz.z	
357	B08		Roelof	Gerritsz	
396	B09	C02	Hendrik	Aerntsz	Broekhuizen
373	B10		Huge	Voppenz	
417	B11		Willem	Jan Jacobsz.z	
413	B12	C03	Jacob	Matthijsz Jacob	
353	B13		Dirk	Hendriksz.z	
399	B14	C04	Willem Christoffel	Aerntsz	
406	B15	C05	mr	Florisz	
419	B16	C06	Vrederik	Adriaensz	
375	B17	C07	Dirk	Dirk Jacobsz.z	
901	B18		Cornelis	Jacobsz	
421	B19		Dirk Jonge	Dirksz	
434	B20	C08	Gerrit	Gerritsz	Heye
428	B21		Volprecht	Hendriksz	
410	B22	C09	Baernt	Hendriksz	
408	B23	C10	Jacob	Voppenz	
415	B24	C11	Adriaen Claes	Jansz	
439	B25	C12	Jonge	Jansz	Jonge d
409	B26	C13	Jan	Aerntsz	
420	B27	C14	Adriaen	Gerritsz	Borsselen
905	B28		Jan	Hendriksz	
904	B29		Cornelis	Maertensz	
425	B30	C15	Jan	Jansz	Rentmeester
956	B31		Frans	Willemsz	
437	B32	C16	Pieter	Volprechtsz	
442	B33		Jacob mr		Hobbe
906	B34		Jacob	Jacobsz	Leeu
954	B35		Jan	Dirksz	Cuper
957	B36		Oedsier	Dirksz	
902	B37		Dirk	Claesz	Crimpen v
403	B38		Floris	Jansz	
907	B39	C17	Hendrik	Roemersz	
416	B40	C18	Hendrik	Simonsz	
909	B41		Gijsbrecht	Jacob Florisz.z	
466	B42	C19	Ijsenoud	Claesz	

Koen Goudriaan, "De 1000 van Gouda", Magistraat en vroedschap: Veertigen, ca 1500

Idnr	Lijst B	Lijst C	Naam	Patroniem	Toenaam
431	B43		Dirk	Nijncox	
435	B44	C20	Hendrik	Govaertsz	
910	B45	C21	Pieter	Roelofsz Jacob	
441	B46	C22	Jan	Roemersz.z	
470		C23	Claes	Dammaesz	
908	B47		Roemer	Cornelisz	
366	B48	C24	Gerrit	Roelofsz	Vrie d
440	B49	C25	Jacob	Jansz	Minne
445	B50	C26	Dirk	Jacob Florisz.z	
438	B51	C27	Gillis	Willemsz	
911	B52	C28	Volprecht	Dirksz	
462	B53	C29	Dirk	Govaertsz	
449	B54	C30	Willem	Jan Willemsz.z	
912	B55	C31	Jacob mr	Mouwerisz	
447	B56	C32	Claes	Gerrit Claesz.z	
468	B57	C33	Vrederik		Paeu
455	B58	C34	Frans	Willemsz	
451	B59	C35	Maerten	Aelbrechtsz	
453	B60		Gerrit mr Hendrik		Bogaert
457	B61	C36	mr	Jansz	
465	B62	C37	Floris	Dammaesz	
464	B63	C38	Dirk	Gerrit	Stempelsz
456		C39	Gijsbrecht	Gerrit Claesz.z Jacob	
913		C40	Jan	Voppenz.z	
914		C41	Pieter	Jacobsz	Leeu
915		C42	Aelbrecht	Baerntsz	
916		C43	Jan Jonge	Willemsz	
467		C44	Reinier mr	Aerntsz	Snoy Doctor
450		C45	Dirk	Jansz	Lange d
480		C46	Cornelis	Jansz	Bosch
473		C47	Cornelis	Dirk Bouwensz.z	
459		C48	Gerrit	Geerlofsz	
958		C49	Huge	Gijsbrechtsz	id m 391?
478		C50	Dirk	Dirk Jacobsz.z	
472		C51	Dirk	Jan	Hoensz
479		C52	Adriaen	Dirksz	Crimpen v
959		C53	Wouter	Willemsz	
950		C54	x	x	
918		C55	Witte	Govaertsz	
481		C56	Jan	Goessensz	
482		C57	Jan	Claesz	Veth d
488		C58	Reinier	Hendriksz	Paeu

Koen Goudriaan, "De 1000 van Gouda", Magistraat en vroedschap: Veertigen, ca 1500

Idnr	Lijst B	Lijst C	Naam	Patroniem	Toenaam
484		C59	Cornelis	Jansz	Jonge d
480		C60	Cornelis		Bogaert
489		C61	Andries	Jansz	Hee vd